

Wrocławskie
Studia
Wschodnie

17 (2013)

Wrocławskie Studia Wschodnie

Rocznik 17

Ośrodek Badań Wschodnich
Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej
Uniwersytetu Wrocławskiego
oraz
Zakład Narodowy imienia Ossolińskich

Komitety Redakcyjne
ANTONI KUCZYŃSKI (redaktor naczelny)
PIOTR CICHORACKI
ADOLF JUZWENKO
EUGENIUSZ KŁOSEK
KRYSTYN MATWIJOWSKI
ROŚCISŁAW ŻERELIK

Wrocławskie Studia Wschodnie

---

17 (2013)

Wrocław 2013
Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego

Rada Naukowa
Władimir Barysznikow (Sankt Petersburg), Wiesław Caban (Kielce),
Jan Malicki (Warszawa), Ołeksyj Slipyj (Lwów), Aleksander Wabiszczewicz (Brześć),
Zbigniew Wójcik (Warszawa)

Recenzenci
Wiktor Borisienko, Edward Czapiewski, Grzegorz Hryciuk, Maria Kalczyńska,
Jerzy Leszek Olszewski, Elżbieta Trela-Mazur, Zbigniew Wójcik, Rościław Żerelik

Acta Universitatis Wratislaviensis No 3581

Publikacja dofinansowana przez Zakład Narodowy imienia Ossolińskich,
Instytut Historyczny i Katedrę Etnologii i Antropologii Kulturowej
Uniwersytetu Wrocławskiego

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o., Wrocław 2013

ISSN 0239-6661
ISSN 1429-4168

Nakład: 180 egz.

Publikacja przygotowana w Wydawnictwie Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 15
tel. 71 3752885, e-mail: marketing@wuwr.com.pl

Adres Redakcji: ul. Szewska 50/51, 50-139 Wrocław
Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego
tel. 71 3752719, fax 71 3430553, katetno@uni.wroc.pl

Spis treści

Artykuły

JACEK FEDUSZKA, Unia horodelska w 600. rocznicę. 1413–2013	9
EWA PAŁASZ-RUTKOWSKA, Polska Bronisława Piłsudskiego i Japonia	25
FRANCISZEK NOWIŃSKI, Polacy na Uniwersytecie Petersburskim przed powstaniem styczniowym	47
JOLANTA ZAŁĘCZNY, Polacy w Harbinie w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie	79
IGOR KIM, Wybory parlamentarne w okręgu lwowskim w 1938 roku	95
ALEKSANDR N. SWIRYD, Национальный аспект деятельности католической церкви византийско-славянского обряда в Западной Беларуси (1923–1939)	115
WOJCIECH MARCINIAK, „Na gościnnej ziemi radzieckiej”. Obraz zsyłki ludności polskiej w ZSRR w dokumentach Związku Patriotów Polskich	125

Miscellanea

MAREK NALEPA, Hugona Kołłątaja i Juliana Ursyna Niemcewicza relacje z podróży przez miasta i miasteczka wołyńskie	149
WIESŁAW CABAN, Ostatnie publikacje w Omsku na temat polskiej zsyłki na Syberię Zachodnią w XIX wieku	187
ZBIGNIEW WÓJCIK, Polscy badacze Azji Środkowej	195
ALEKSANDR ILIN, Судьбы бывших членов КПЗБ после сентября 1939 года: Юлиан Сакович — путь от коммуниста до белорусского националиста	237
MAŁGORZATA RUCHNIEWICZ, Wspomnienia sybiraków. Bibliografia komentowana zbiorów Archiwum Naukowego przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego we Wrocławiu (część X)	251
ALEKSANDR WABISZCZEWICZ, Документы Государственного архива Брестской области как источники по истории Польши периода между Первой и Второй мировыми войнами	265

Recenzje

ERNEST KOMOŃSKI, <i>W obronie przed Ukraińcami. Działania Polaków na Wołyniu i w Galicji Wschodniej w latach 1943–1944 wobec polityki eksterminacyjnej nacjonalistów ukraińskich</i> (Rafał Leszczyński)	277
STEFANIA SKOWRON-MARKOWSKA, <i>Z Oksfordu na Syberię. Dziedzictwo naukowe Marii Antoniny Czaplickiej</i> (Elżbieta Trela-Mazur)	282
„Opolski Rocznik Muzealny” XVIII, cz. 1. <i>Muzeum w Opolu 1900–2010</i> , red. Urszula Zajączkowska; cz. 2. Elżbieta Dworzak, Małgorzata Goc, <i>Pochodzenie terytorialne ludności napływowej i geografia powojennych osiedleń na wsi opolskiej. Zestawienie danych źródłowych z zachowanych rejestrów osiedlonych i protokołów przekazywania gospodarstw</i> (Franciszek M. Rosiński)	284

<i>K 150-letju Janwarskogo wosstanija w Polsce: polskije ssylnyje w Nowgorodskoj gubernii. Sbornik materialow naucznoj konfierencyi</i> , red. B.N. Kowalow (Anna Milewska-Młynik)	286
BARTOSZ JASTRZĘBSKI, JĘDRZEJ MORAWIECKI, <i>Krasnojarsk zero</i> (Małgorzata Dziura) ..	289
„Rocznik Tomaszowski” 2013, nr 1 (2) (Małgorzata Dziura)	292
GRZEGORZ PEŁCZYŃSKI, <i>Ewangelikalizm w Rosji (XIX–XX wiek)</i> (Franciszek M. Rosiński)	294
<i>Zawstydzona mądrość. Prace ofiarowane Ojcu Profesorowi Franciszkowi Rosińskiemu OFM</i> , red. Małgorzata Łoboz, Alan Tomasz Brzyski OFM (Katarzyna Smyk)	296
A.N. SWIRYD, <i>Uniatskaja cerkow' w Zapadnoj Bielarusi (1921–1939 gg.)</i> (Piotr Cichoracki)	303
<i>Kresowanie na Śląsku Opolskim</i> , red. Maria Kalczyńska, przy współpracy Krystyny Rostockiej i Elżbiety Treli-Mazur (Franciszek M. Rosiński)	305
<i>The Lemkos: articles and essays</i> , edited by Paul Best and Jarosław Moklak (Aleksander Żerelik)	306
ANDRZEJ B. PERNAL, <i>Rzeczpospolita Obojga Narodów a Ukraina. Stosunki dyplomatyczne w latach 1648–1659</i> (Tomasz Dudek)	310

Kronika

<i>Syberia infernalna — mity i oblicza rzeczywistości</i> (Małgorzata Cwenk)	315
<i>Polska–Białoruś. Wspólne dziedzictwo historyczne. Międzynarodowa sesja naukowa</i> (Małgorzata Ruchniewicz)	319
Odsłonięcie pomnika Bronisława Piłsudskiego w Japonii (Ewa Pałasz-Rutkowska) ...	321